

OHJAUSRYHMÄN KOKOUS

Aika: Perjantai 24.9.2010 klo 9.00

Paikka: Keski-Uudenmaan vesiensuojelun kuntayhtymän toimisto,
Kultasepäncatu 4 B, Kerava

Osallistujat:

Erkki Kukkonen (varapj.)	Järvenpään kaupunki
Kaarina Wilskman	Järvenpään kaupunki
Petri Juhola	Tuusulan kunta
Sanna Kervinen	Tuusulan kunta
Heikki Hämäläinen	Tuusulan kunta
Tero Taponen	Uudenmaan ympäristökeskus
Jarmo Vääriskoski	Uudenmaan ympäristökeskus
Eero Keto	Pajalan yht. vesialueen osakaskunta
Pentti Korkka	Tuomalan kalastuskunta
Jyri Seuna	Tuusulan seudun maataloustuottajat ry
Tuija Reinikainen	Pro Tuusulanjärvi -liike
Antero Alhonen (pj.)	Keski-Uudenmaan vesiensuojelun ky
Mauri Pekkarinen	Keski-Uudenmaan vesiensuojelun ky
Jaana Hietala (siht.)	Keski-Uudenmaan vesiensuojelun ky

1. KOKOUKSEN AVAUS

2. KOKOUKSEN TYÖJÄRJESTYS

Ehdotus: Jaettu asialista hyväksytään kokouksen työjärjestykseksi.

3. EDELISEN KOKOUKSEN PÖYTÄKIRJA

Ehdotus: Hyväksytään ohjausryhmän pöytäkirja 1/2010.

4. HOITOTOIMET KESÄLLÄ 2010

Telapari Oy niitti vesikasveja Tuusulanjärven ranta-alueilla 2.- 5.8. välisenä aikana yhteensä 38 h. Jukka Lassila keräsi ja kuljetti kasvimassat kompostoitavaksi. Kasvimassan määrä oli n. 500 m³, sama kuin kesällä 2009. Karvalehteä löytyi eteläpäästä vähän, mutta sitä ei tarvinnut kerätä.

Tuusulanjärveen ja Rusutjärveen istutettiin 2.6. yhteensä noin 3000 ankeriaan poikasta.

Aulis Kiiskilä aloitti Tuusulanjärven hoitokalastukset syyskuussa, 13.9.2010. Hanke on varautunut saaliin laji- ja kokojakauman analysointiin. Ensimmäisen viikon saalismäärä oli 20 300 kg.

Ehdotus: Merkitään tiedoksi kesän 2010 hoitotoimet.

5. TUUSULANJÄRVEN VEDENLAATU KESÄLLÄ 2010

Tuusulanjärven vesi on ollut kesän aikana melko kirkasta ja näkösyvyys on ollut 50 - 70 cm. Pintaveden kokonaisfosforipitoisuus oli kesällä 74 - 88 µg/l. Heinäkuussa pohjanläheinen P-pitoisuus oli korkeimmillaan 290 µg/l. Kesäkauden klorofylli a -pitoisuus järven syvännepisteellä oli 16 - 100 µg/l, Luusuan klorofylli-pitoisuudet olivat selvästi pienempiä (5 - 14 µg/l). Sinileväseurannassa (Halosenniemi) on havaittu vähän sinilevää juhannuksesta alkaen. Paikoitellen levää oli runsaasti heinä- elokuun vaihteessa ja vielä syyskuun alussakin.

Veden lämpötila oli ennätyslämpimän kesän takia korkea ja järven pohjaltakin mitattiin yli 20 °C:n lämpötiloja.

Heinäkuussa syvänteen hapetin oli huollossa ja pohjanläheinen happipitoisuus oli lähellä nollaa. Hapettimen korjauksen jälkeen elokuussa happipitoisuus kasvoi lähelle 2 mg/l:aa ja loppukuusta jo 8 mg/l:aan. Mixox-laitteet sammutetaan syyskuussa.

Ehdotus: Merkitään tiedoksi järven vedenlaatu kesällä 2010.

6. VUODEN 2010 TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUKSEN SEURANTA

Karvalehteä ei tarvinnut poistaa eikä ravinnetaselaskelmia tehty. Näihin toimenpiteisiin varattu rahoitus (17 000 euroa) voidaan siirtää muihin hoitotoimiin.

Vuoden 2010 määrärahoista (240 000 euroa) on käytetty elokuun loppuun mennessä 93 000 euroa ja jäljellä on 147 000 euroa (liite 1). Kalatutkimusten loppulaskuun menee 32 000 euroa, hoitokalastukseen arviolta 39 000 euroa ja muihin kuluihin 20 000 euroa. Hankkeesta vuonna 2010 ylijäävä 56 000 euroa siirretään käytettäväksi vuonna 2011 ennakkona mm. Mäyränojan uusien kosteikkojen rakentamiseen.

Ehdotus: Ohjausryhmä.

- a) merkitsee tiedoksi vuoden 2010 kustannustilanteen ja
- b) hyväksyy vuodelta 2010 säästävät rahat käytettäväksi ennakkona uusien Mäyränojan kosteikkojen rakentamiseen vuonna 2011.

7.

TOIMINTASUUNNITELMA 2011 - 2015

a) Toimintasuunnitelma vuosille 2011 - 2015 on päivitetty ja se on liitteenä 2. Kuntien rahoitusosuudet pienenevät jonkin verran toimintakauden loppua kohden.

b) Vuonna 2011:

Tuusulanjärven alusveden kesähapetusta jatketaan neljällä happitimellä. Talvella käytetään yhtä laitetta (Halosenniemi).

Ravintoketjukurinostusta jatketaan yhteistyössä Tuusulanjärven osakaskuntien kanssa. Hoitokalastus tapahtuu pääasiallisesti syysnuottauksena. Lisäksi istutetaan ankeriaanpoikasiasia.

Maatalouden vesiensuojelua edistetään seuraavilla keinoilla:

- toteutetaan tiedotuskampanja yhdessä ProAgria Uusimaan kanssa
- avustetaan viljelijöitä toimenpiteiden suunnittelussa ja toteutuksessa,
- kannustetaan viljelijöitä hakemaan erityisympäristötukia maksamalla vesiensuojelupalkkioita uusista/uusituista ympäristötukisopimuksista,
- tarjotaan viljelijöille maksutonta peltolohkokohtaista ravintaselaskentaa.
- toteutetaan myös muita kuin ympäristötuella toteutettavia toimenpiteitä mahdollisuuksien mukaan.

Mäyränojan latvaosiin rakennetaan Uudenmaan ympäristökeskuksen suunnittelemat Koskelan ja Tikkapiilon altaat.

Vanhoja laskeutusaltaita ja kosteikkojen tilaa seurataan hoitosuunnitelmien mukaan. Mäyränojan ja Loutinojan suukosteikkojen kasvillisuutta niitetään. Myös Pelinojan suuosan tiheää kasvillisuutta poistetaan.

Rantamo-Seittelin kosteikon tarkkailusuunnitelman mukainen seuranta jatkuu syksyyn 2011.

Rantojen umpeenkasvua ehkäistään niittämällä vuosittain vesikasveja mm. virkistyskäytön kannalta tärkeillä alueilla. Karvaleyhteä ei esiintynyt 2010, mutta jos se lisääntyy järven eteläpäässä haitallisesti, sitä varaudutaan poistamaan.

Ehdotus:

Ohjausryhmä

- a) hyväksyy toimintasuunnitelman 2011 - 2015,
- b) hyväksyy vuoden 2011 suunnitelmat ja
- c) esittää kuntien rahoitusosuuksiksi 110 000 euroa/kunta vuodelle 2011 ja maksatuksen 15.2.2011 mennessä.

8.

RANTAMO-SEITTELIN KOSTEIKKO

a) Korjaukset

Rantamon vanhan lähtöuoman pohjapato on syöpynyt niin, että vesi pääsee kesälläkin sen yli. Riolan pellot Rantamon altaan viessä olivat keväällä laaja-alaisesti veden vallassa, koska sala-ojavedet eivät päässeet virtaamaan salaojakaivoon. Tämän korjaaminen vaatii uuden kaivon rakentamista. Myös Haukkalanojan uuden uoman läheisiä salaojia on tarkistettava mahdollisen ojasta salaojiin tapahtuvan vuodon tukkimiseksi. Em. kohteiden korjauskustannukset tulisivat olemaan työmaapäällikkö Juha Kuvajan mukaan 3000 - 4000 euroa.

Ruokamullan läjitysmassat ovat aiheuttaneet muutamilla peltolohkoilla notkelmia, joiden tasauksen Riola toteuttaa omalla kustannuksellaan. Riola on keskustellut Destian kanssa ojitusvesien johtamisen ongelmista tien läheisyydessä.

b) Maisemanhoitosuunnitelma

Jukka Jormola on tekemässä alueelle maisemanhoitosuunnitelmaa. Sen mukaan alue pidetään avoimena siten, että näkymä kosteikon yli järvelle säilyy.

Kosteikkojen penkeret pidetään avoimina niitoilla. Jouko Riola on niittänyt kosteikon penkereet syyskuussa tuntityönä ja samalla tasoitellut läjitysalueen epätasaisuuksia. Työkustannukset olivat 2800 euroa. Jatkossa niittoja toteutetaan alkuun vuosittain ja myöhemmin harvemmin. Niittojen toteutuksesta järjestetään tarjouskilpailu.

Tällä hetkellä tiheänä kasvavaa puustoa on tarpeen raivata Tuusulan kunnan ja Lassilan mailla (ojien välinen penkere). Tuusulan kunta selvittää mahdollisuuksia toteuttaa työt.

c) Seuranta

Automaattiset mittalaitteet ovat olleet toiminnassa kevästä alkaen. Laitteet ovat toimineet pääasiassa hyvin. SYKE:n rahoituksella kosteikon toiminnasta on tekeillä luonnonmaantieteen pro gradu -tutkielma, joka valmistuu toukokuun 2011 loppuun mennessä.

Ojan virtaaman määrittämiseksi Klenkon kosteikolle on asennettu piirtävä vedenkorkeuden mittari ja SYKE tekee virtaamamittauksia siivikolla ojassa ja kosteikolla.

Ehdotus:

Ohjausryhmä hyväksyy

a) hankkeen kustannuksella toteutettavaksi korjauksia 3000 - 4000 eurolla ja

- b) penkereiden niittourakan kilpailuttamisen sekä
- c) merkitsee tiedoksi vedenlaadun automaattisen seurannan tilanteen.

9.

SOPIMUKSET JA KILPAILUTUKSET

Hoitokalastussopimus on allekirjoitettu Aulis Kiiskilän kanssa, voimassa 2009 - 2010, optio vuodelle 2011.

Tuusulanjärven osakaskuntasopimukset ovat voimassa vuoden 2011 loppuun saakka.

Vesinäytteiden analysointisopimus Metropolilabin kanssa on voimassa vuoden 2011 loppuun.

VesiEkon esitys hapettimien huoltosopimukseksi on liitteenä 3.

Kalatutkimussopimuksia ei ole tällä hetkellä voimassa. Tulevaa kalatutkimustarvetta arvioidaan loppuraporttien valmistumisen jälkeen keväällä 2011.

Vesikasvien poistoon liittyvät sopimukset ovat olleet voimassa entisin sopimusehdoin kesällä 2010. Sopimukset on syytä kilpailuttaa vuosiksi 2011- 2012.

Ehdotus:

Ohjausryhmä

- a) merkitsee tiedoksi voimassaolevat sopimukset ja
- b) hyväksyy penkereiden niittourakan kilpailuttamisen ja VesiEkon huoltosopimuksen.

10. TIEDOKSI

Helsingin yliopiston VPA-tutkimuksen raportin ensimmäinen luonnos on valmistunut. Kalatutkimuksia käsitellään seuraavassa ohjausryhmän kokouksessa.

Jaana Hietala esitteli Tuusulanjärven kunnostushanketta Vesienkunnostuspäivillä Rovaniemellä 9.9.2010. Päivien esitykset julkaistaan vesienhoito.net sivustolla lokakuussa.

Tuusulanjärven kulttuuri ja kunnostushanke ovat esillä Tuusulan ystävyyskunnassa Cellessä (Saksa) Suomi-viikolla. Paikalla ovat Tuusulan kunnan edustajina Päivö Kuusisto, Tuija Reinikainen, Sanna Kervinen ja Salme Nepponen.

Johanna Karhu (Hyria koulutus Oy) suorittaa ”vesistöjen hoito ja kunnostus” - kurssiin liittyvän kuuden viikon työssäoppimisjakson kuntayhtymässä (6.9. - 22.10).

Ehdotus: Kunnostustyöryhmä merkitsee tiedoksi

- a) kalatutkimusten tilanteen,
- b) vesienkunnostuspäivät Rovaniemellä,
- c) Tuusulanjärven esittelyn Cellessä ja
- d) Johanna Karhun työssäoppimisjakson.

11.
MUUT ASIAT

12.
SEURAAVA KOKOUS

Ehdotus: Ohjausryhmä päättää seuraavan kokouksen ajankohdan.